

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt V. Foedus Pontificis cum Caesare ac Venetis contra Turcam.
Induciae inter duos Reges. Concilium Vicentiae indictum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

Fœdus Pontificis cum Cæsare ac Venetis contra Turcam. Inducta inter duos Reges. Concilium Vicentiæ indictum.

Primum re-
tulit ad Se-
natum,
8. Septem-
bris.
Secundum
19. vt ex
Actis Con-
sistor.

EXcursiones per Italiae litora ex voto non euenerant Hama-
deno: proin abducta inde classe, vires in Corecyram Vene-
torum Insulam conuertit. Et iam Pontifex cum illis &
cum Cæsare fœdus inierat contra Turcas, ad oppugnandum simul
ac propugnandum. Sed huius fœderis exitus, vt saepe accidit, spe
minor fuit, cum satis habuerit Andreas Atria, Cæsareæ classis du-
ctor, hostium conatus eludere sine pugna, tamenti maior adesse vi-
ctoriæ spes quam cladis timor. Ille liquidem leue suo Principi emolu-
mentum ex altera sperabat; ex altera verò grauissimum detri-
mentum formidabat. Quod consilium Atriæ Cæsari apud fœde-
ratos inuidiam, apud vulgus infamiam peperit.

Interea Pontifex vsus opportunitate, à Senatu Veneto impetra-
uit Vicentiam ad Concilium ibi celebrandum. Contigerat quo-
que vt Cæsaris sorores, Eleonora Francisci Regis coniux, & Maria
Ludouici Pannoniæ Regis vidua, quæ Belgium administrabat, bre-
ues inducias sancirent, quasi quoddam crepusculum ferentioris ac
diuturnioris concordia. Vnde Paulus 8. Octobris Diploma vulga-
uit, quo gratis hilariter actis Diuinæ beneficentiæ, quod Italiam
à Turcarum aggressionibus liberasset, & pacis spe inter duos Prin-
cipes significatâ, Veneti Senatus pietatem laudabat, qui quamquam
grauissimâ Corcyræ defensione implicitus, commodam eogendo
Concilio urbem Vicentiam concesserat. Sed cum id tam serò contem-
ptum esset, vt parum suppeteret temporis ad rem promulgandam,
quo statuto per præteritam prorogationem die, qui conuocandi
erant adessent, hoc est Kalendis Nouembris, instaretque incom-
moda itineribus tempestas, rursus illud protrahebat ad Kalendas
Maias, Philippo ac Iacobo Apostolis solennes.

Habendæ simul morum emendationi opera nauata, infirenti
iterum Cœtu quatuor Purpuratorum Patrum, & quinque Presu-
lum in primis præstantium. Purpurati fuere Contarenus, Sadole-
tus, Caraffa, postea Summus Pontifex, & Polus à legatione regres-
sus. Præsules omnes postea Purpuram adepti, præter vnum, cuius
meritis iure obstitit culpa non sua. Fuit hic Gibertus, cuiusque ad
idem opus collegæ fuerunt Fredericus Fregosius, Archiepiscopus
Salernitanus, qui exemplo admirabili Purpuram recusauit, eamque
non

1537.

non nisi iussu Pontificis coactus accepit; Archiepiscopus Aleander, Gregorius Cortesius è Familia Diui Benedicti Abbas Venetis, & Thomas Badia, sacri Palatii Magister, vterque Mutinensis, vitæ probitate ac literis præclarus. Hi plura emendationis capita proponere, quæ præcipue versabantur in quibusdam ab Romana Curia collatis beneficiis; quæ cuique displicent dum alteri conceduntur, sed eadem postea ab vnoquoque importunè sibi flagitantur: atque ipsi Principes, qui reformatam disciplinam requirebant, validius præ ceteris admouebant machinas, quibus identidem à Pontificibus eadem extorquerent. Vnde Scombergius Cardinalis, vir & Religionis studiosissimus, & Germanicorum ingeniorum peritissimus, persuadere conatus est, vt Suavis fatetur, Quando plerique mortalium cupiditate relaxationis insaniebant, sacrorum Claustrorum repagulis, votorumque ligaminibus petulanter diffractis, opportunam non esse nouorum nexuum medicinam: Instare Concilium, cui huiusce rei deliberatio permittenda; quippe constando ex cunctis nationibus, adeoque earum peritiam habituro, quæ nec pondus sibi intolerabile suscepturæ fuissent; & vbi de communi voluntate suscepissent, libentius tolerarent, quàm paucorum impositum auctoritate.

4 Addit Suavis, Hanc opinionem acceptam, tametsi contrà Ioannes Petrus Cardinalis Caraffa disseruisset. De hoc postremo nihil habeo exploratum: sed, vt ita fuerit, obseruetur, an is quando postmodum Ecclesiam gubernauit, per eum emendationis ardorem quidquam amplius perfecit, quàm effecerunt alij de iis emendationibus prius mente conceptis. Dixi, *quidquam amplius quàm effecerunt alij*: nam quamquam ob rationes antea narratas, & ob eas quæ ante triennium Senatum Purpuratorum impulerant ad huiusmodi Concilium, allatas à nobis * libro superiori, satius habitum fuerit, nihil ad id nouo diplomate obstrepere; tamen reipsâ pederentim; sed efficacius eius decreta inchoata. Ac deinde sub eodem Paulo III. spe Concilij longius protractâ, reformandæ disciplinæ cura rursus incaluit anno 1540. designauitque * Pontifex in Senatu quadrumplitem Senatorum triadem, qui sanctitas emendationis leges in vnoquoque Tribunalium seruandas curarent; videlicet *Apostolicæ Camere*, aliisque peculiaribus Romæ foris consulerent De Cuppis, Ghinuccius, & Polus; *Romana Rota*, Cæsarinus, Montanus, & Guiddiccionus; *Cancellariæ*, Grimanus, Aleander, & Ridolfus; *Penitentariæ*, Contarenus, Caraffa, Ceruinus. Præterea seueris edictis cautum, ne Præfules à suis Ecclesiis abessent, allectique ad id nouâ

* Cap. 17.

* 27. Augusti an. 1540. vt in Actis Consistor.

confer-

1537.

concessione, vt non sine Pontificiæ Curia iactura ipsis liceret in sua Sede morantibus, alternis mensibus pro arbitratu distribuere ea Sacerdotia, quæ suis in Ecclesiis vacarent: varia quoque opportune confecta diplomata. Alteram etiam partem non modicam eorum legum quas plerique laudauerant, stabilivit viuente Paulo Concilium eius industria coactum: reliquas verò postea, leni quidem, adeoque lentâ, sed æquè assiduâ curâ in eadem Synodo posteriores Pontifices perfecerunt. Atque ad id confirmandum, in promptu mihi est * epistola Contareni Cardinalis, dum Legatus Ratisponæ aderat, in qua insignis ille Sacri Collegij Cato, ac nullius dissimulato nãui quem in Clero Aulaque obseruasset, vti & ipsius, & aliorum de ipso scripta testantur, narrat, Ferdinandum Regem secum amicè conquestum sæpius fuisse, agitatum Romæ morum emendationem, sed numquam præstitam; se verò fidenter respondiisse, licere sibi huiusce rei rationem reddere, quippe deliberationum illarum conscio, non posse tam multiplicem legum novarum obsequantiam suauius, adeoque fructuose, nisi lentè induci: Vt Episcopi in sua Dicecesi persisterent, iam prouisum; Præstantissimos viros in Senatam adlectos; ita pariter correctam in reliquis Aulam, vti illius in præsentia mores cum præteritis conferrentur, satis fore ad accusationem eluendam; cum ipsa emendatio non in paginis, sed quod potissimum est, in operibus discerneret: subditque, factum tunc Regem, ea omnia vera esse. Quoniam autem Suauis ait, dissertationem illam à Cardinalibus censuræ destinatis confectam eo tempore de quo scribimus, meruisse vt suæ historiæ infereretur, nisi eius prolixitas obstitisset, iuuat ipsius dissertationis capita breuiter expendere, ac palàm facere, designatam in ea morum restitutionem in omnibus ferè ipsius partibus fuisse ad opus deductam sanctissimis præscriptionibus, quæ hodie obseruantur, quantum sperare licet ex imbecillitate humanæ conditionis ac diligentia.

Ea capita bifariam diuidebantur. Altera ad Ecclesiam Romanam peculiariter spectabant, reliquis Christiani Orbis tamquam exemplar proponendam. In ea verò reprehendebatur minus decorus Vaticanæ Basilicæ cultus, in Diuinis laudibus mysteriisque celebrandis. Num quid in iis nunc desiderandum? In Nosocomijs aliisque pijs operibus fœcordia. Quantum hodie in eo studio Roma præcedit? Pompa matronalis, quâ mulis vectæ, comitante Clericorum familiâ deducebantur meretrices. Num amplius hoc enorme spectaculum Romam deturpat? Cruenta inter Procures & aperta diffidia. Quæ nunc vrbium Romæ pacatior?

Altera,

* Ad Cardinalem Farnesium, 27. Iunii 1541.

6 Altera, in vniuersa Ecclesiæ gubernatione versabantur. Quo in genere cuncta incommoda profecta asserebantur à Pontificum facilitate, in fide habenda quibusdam assentatoribus, qui potestatem in ipsis interminatam exaggerabant, non tamquam administrantium, sed planè dominantium in vsu Clauium; adeò vt quod licet, & quod libet, in iis minimè distinguatur. Ad singula progrediamur.

Primum: Inculcatur, ad sacros Ordines adscribi Clericos ac Sacerdotes illiteratos planè atque indignos. Obseruetur, an id nunc Romæ contingat; an validiores ad id leges ab ea expeti possint. Verumtamen præterea opus est hominibus, qui sciant ac velint eas leges ad vsum deducere; quod à prouidentia plusquam humana, non à Romana dependet. Idem aio de secundo detrimento; nimirum de Sacerdotis inconsideratè distributis, ac præsertim de Parochorum ac Episcoporum dignitate. Enimuerò nullus est principatus, in quo tot munera redditibus modica, curis laboriosa, solitaria, situque molesta, per tot examina, simulque tantà literarum, morum, ætatis, natalium habità ratione impertiantur, perinde ac Romæ Parœciarum curæ, & Episcopatus conferuntur. Angelica solertia petatur ab Angelis in celo regendo, non ab hominibus in terris administrandis. Tranfitur ad cessiones Sacerdotiorum, retentâ parte prouentus priori possessori pendendâ; in quibus pro se quisque experitur (multi verò cum querimoniis), quàm in præsentia difficiles sint Pontifices.

7 Iam verò eorum iurium, quæ ad vacatura Sacerdotia concedebantur, vulgo *Expectatiue* appellata, & hîc pariter accusantur cum aliis capitibus quæ adiciemus, nunc omnino vsus abolitus. Multitudo Sacerdotiorum vni collata, generatim euitari non potest, cum singulorum ferè prouentus satis non sit alendis Ecclesiasticis, ac præsertim sublimioribus, qui ceu columnæ, eolumen simul sunt ac decus Ecclesiæ. In iis verò Sacerdotiis quæ possessoris præsentiam exigunt, ac præsertim in Parœciis & Episcopatibus, ipsorum multitudo interdîcta; præterquam in quibusdam Prouinciis hæresi contaminatis, vbi conducibile ducitur; si multa alicui Principi Religionis studio conferantur: ceterùm ipsis Cardinalibus æquè ac reliquis id prohibitum, nec minùs iidem pari cum aliis feueritate commissis sibi Ecclesiis abesse verantur; quod inter præcipuos abusus pariter numerabatur.

8 Præterea, in ea disceptatione acriter inculcatur, vt Purpurati Patres à Catholicorum Principum clientelis amouerentur in Sacerdotiis ab iisdem accipiendis. Nemo non intelligit, quàm

Pars I.

Vu

id

oria
y Trid.
1
V

id Romano Pontifici arduum foret: nec ea de re pluribus differam. Diuturna procul ab Vrbe Cardinalium absentia, quæ ibi quoque redarguitur, non nisi aut Ecclesiæ commissa, aut legationis causa, aut interdum in Principum gratiam permittitur.

Quæ spectant ad Ordines Religiosos; tam acriter cum ipis actum est, ut plerique de seueritate potius conquerantur, quam indulgentiâ offendantur. Sed hîc etiam experimento docetur, quantò sit difficilius formas in materia imprimere, earum impressioni interdum reluctante, quam in pagina scribere, quibusvis characteribus excipiendis parata.

Quis nunc leges relaxandi consuetudinem non nisi generatim perraram affirmet? Ut autem Pontifex, ceterique Antistites (quod censores proponebant) nihil inde sibi decerperent, esset quidem sanctissimè optandum; sed oporteret, nouam aliquam artem aut conficiendi edocerentur Pontifices, quò satisfaceret cunctis Principibus, tam ardentè frequenterque subsidia deposcentibus, quando bella aduersus infideles incidunt, hoc est ferè semper. Quanam pecuniæ flumina vnius sæculi spatio recensere possèm, à Romano Pontifice, & ab Ordine Ecclesiastico in hunc vsum profusa? Et tamen obstrepunt vndique Principum ac populorum indigentium querimoniæ contra Romanam tenacitatem. Itaque perinde plane est, velle Christianos, ut hi prouentus Romæ & Ecclesiasticis minuuantur, ac velle, ut simul idem fons vniuersi generis humani sitim expleat, simul canales, quibus aqua in ipsum defluit, præcedantur. Aduertendum hîc est, eâ planè tempestate Pontificem ad sumptus grauissimos vrgeri, quibus fœdus maritimum promoueret; Ferdinando Regi in Pannonia Turcicis armis atrociter vexato subueniret; Polonia Regi contra Scythas opitularetur: Ab eodem Pontifice tunc efflagitasse subsidia Fredericum Palatinum, ut eas ditiones recuperaret, quas sibi à Christierno Rege Dania hæretico occupatas conquerebatur: Simul etiam eius opem implorasse Catholicos tum illius Regni, tum Noruegiæ ac Sueciæ, contra impetum memorati Christierni & Gustau: & tamen oportere tunc pariter sumptum suppeditare pluribus Legatis, qui de pace agerent, & quæ celebrando Concilio opus essent largè pararent. Si cui verò luberet exactam Pontificis per eos annuos prouentus rationem curiosius nosse, eam comperiet in narratione Soriani, Oratoris Veneti, sapius à nobis memorata, quæ duo ac ducena scutorum milia non excedebat; è quibus plus dimidio trahebatur ex concessorum facultatum pretio, ac venditione illorum munerum, quo-

rum fundus maiori ex parte gratiosi atramenti fructus est.

Opponet quispiam, Pontificios redditus copiosius redundaturos, si accuratius procurarentur. At equidem cedo Principatum paris amplitudinis, in quo hæc accuratior procuratio exerceatur: quòd si nullus est, hominum conditio, non Pontificum incuria incusetur. Opponent alij ea quæ Pontifices consanguineis largiuntur. Hoc in genere heroica præsentis Pontificatus exempla amplam mihi libertatem loquendi de præteritis largirentur: hinc ego, non ex vlla humana ratione, sed ex ipsa solùm æquitate, ne plus iusto mortuis detrahatur, pro certo affirmo, peccatum quidem in eo, sed multis partibus minùs, quàm seu populorum error, seu maleuolorum calumnia confuixerit. Ceterum parem huic Principatum proferant, in quo non sæpè contingat, à Principibus plura profundi in gratiosos administratos, quin plerumque dissipari in homines, solùm fauore non merito vel utilitate domini commendatos, quàm ea, quibus Pontifices consueuere suos remunerari, qui non modicam curarum partem sustinebant, & inuidiam Principatus quasi hereditariam adhibant. Quod si nusquam est, sanctè Deum exorent, vt S. Petri spiritus, qui hodie perstat, eius animet successores: sed interim mentiantur leges huius Imperij, vt hominibus destinati ex Adami labe profectis.

10 Mihi sanè de legum relaxationibus affirmare licet, Pontifices multis ab hinc annis ita constituisse, vt quidquid pecuniæ inde collectum est, pios in vsus conuerteretur.

Alia quoque corruptelarum genera numerabantur. Concessa scilicet multis post solennia vota Religiosis facultas deponendi habitum, seque ab obedientia subducendi: nunc verò citra summam necessitatem neutiquam conceditur. Permissa potestas matrimonia contrahendi cum consanguineis secundo gradu coniunctis: hæc pariter non sine graui causa indulgetur; tametsi vbi parè id fiat, quid offensionis aut incommodi afferat, non apparet. Altaris deportandi vsus: & hic per vniuersam Italiam desueuit. Redintegratio titularum simoniacis possessoribus, quæ itidem arguebatur: sed ea in præsentia non impertitur, cum, vt loquuntur Canonum periti, *Simonia realis* præcessit; neque pariter impetrari solet in ceteris eiusdem criminis generibus, nisi interdum in conscientia foro, quando vitium ita latet, vt nec probari possit, nec infamiam parere: fatius quippe tunc est, delinquentium animos ad quietem componere, quàm ad salutis desperationem adigere; vnde enormia quæque in iis hominibus erumperent, quibus alienæ salutis procuratio

V u 2 deman-

oria
y Trid.
1
V

1537.

demandatur. Ibi demum reprehenditur immutatio supremæ de-
dentium voluntatis: sed quamquam è re publica sit, vt huiusmodi
potestas in quouis supremo Principe insit, quandoquidem mortui
reuiuiscere haud possunt, vt pro variis quæ superuenerè conditio-
nibus rerum, diuersa statuunt; ac præterea legis beneficium sit, pos-
se dominium exerceri ab homine, adhuc quadamtenus domino
earum rerum quas inter viuos reliquit, cum è viuis decessit; tamen
conetur quispiam hæc Romæ impetrare, qui eius ad ea nimiam fi-
cilitatem vituperat, & se vtique falli animaduertet. Hæc erant quæ
ad reformandam seu vitam, seu potestatem Ordinis Ecclesiastici
pertinebant. Commendabatur insuper, vt ab Academiis impiæ do-
ctrinæ arcerentur. Qua sanè in re, modò Pontifex liberam admo-
ueat manum, timendum non est, ne Quæsitorum Fidei solerti operi
huiusmodi toxicis Ecclesiæ pascua non perpurgentur.

Itaque si dissertationem illam historiæ suæ Suauis inseruisset, vin-
dicatio Concilij ac Pontificum ab eo fuisset inserta, qui de præce-
dentium virorum consilio, Ecclesiam Aulamque, quoad fieri poterat,
emendarunt. Sed effatum quoddam Philosophi ibi prolatum, mi-
mirum, Legum relaxationem Reipublicæ cladem esse, eo tenore
quo prudentes illos censores accepisse arbitror, verum est; contra
verò generatim acceptum, falsissimum. Vero consonat, si sermo
sit de relaxationibus, vel adeò crebris, vel adeò facilibus, vt lex in
tabulis potius, quàm in moribus viua persistat; tunc enim earum
reuerentia in contemptum degenerat; sed veritati plurimum disso-
naret scitum illud, vbi prohiberet in Republica quæcumque legum
laxamenta. Eas quidem nullo pacto laxari fas est, quas Natura, cuius-
que Auctor animis insculpsere: si reliquarum firmitas adeò ne-
cessaria fuisset, earum prætermisio vitio vertenda esset Legislato-
ri supremo, qui hominum imbecillo consilio eas sancendas reli-
quisset. Disputat Philosophus, an magis conueniat Rempubli-
cam regi legibus vniuersè latis à Fundatoribus, an sanctionibus ad
euenta singula editis à Magistratibus. Tria pro priori parte afferit
emolumenta. Ea sunt: Leges constitui absque animi perturbatio-
ne, diuturni consilij maturitate, & ab hominibus selectioris pru-
dentia. Pro altera parte adducit, non posse à Legislatoribus præ-
uideri condiciones cunctis postea euentibus adfuturas. Vtraque
opinio in eo certè conueniet, quòd lex omnibus communis ple-
rumque vim habeat; at per aliquam occasionem liceat eiusdem de-
rogatio. Præterea vsque adeò humani est ingenij in veritum ferri,
vt semper operæpretium sit, leges seueriores præscribi, quàm Legi-
lato

* Vide præ-
fertim 3. Po-
lit. c. 12. &
primum Re-
thor. c. 1.
& 13.

latoꝝ seu optauerit, seu sperauerit obseruandas. Hinc fit, vt earum rigor molliatur, vel conuiuendo, vbi modicè peccatur; at hoc ipsum legis auctoritatem obrundit, redditq̃e subditos ad peccandum proniores: vel indulgendo decentes ac moderatas earum relaxationes; quod imperantibus subditorum reuerentiam ac beneuolentiam simul auget, simul in subditis innocentiam fouet. Vt multa in vnum congeram, iustitia gratiæ expers, est misera inferorum conditio.

12. Risu quidem excipiendum est, quod hic addit Suauis, veluti à quibusdam sagacioribus animaduersum: Exemplum earum legum fuisse transmissum à Pontifice per Scombergium in Germaniam, vt amulis persuaderetur, Romæ dari operam illi rei, postea verò eo inuito typis editum. In variis Pauli III. mandatis, quod primum reperi, est, ne ea de scripto traderentur: mox enim hæreticorum typis impressa ea proditura fuisse; & si quid Aulam Romanam tangeret, illicò exprobratum iri, prout Adriani monitis à Cheregato Norimbergam delatis acciderat: nec Romanæ Aulæ vitia profertenda, vt euitaretur quod obrigerat Melitio, ad Saxonem à Leone misso, cuius narrationes quàm faceret, tam inconsultè ab eius popularibus acceptæ sunt, quasi luculenta testimonia Aulæ Romanæ, atque pro huiusmodi in Wormatiensibus Comitibus exprobratæ. Nec alia de causa semper in Senatu statutum, ea documenta clàm habenda, & per opera potius quàm per leges complenda. Et quod spectat ad memoratam Cardinalium disputationem; in manus mihi incidit Aleandri Legati Epistola ad Coclearum, * in qua sic loquitur: *Multa haberem scribere de Republica, sed mali custodes estis rerum arcanarum. Consilij Cardinalium promulgatio cum inuectiua Sturmij, manibus hominum teritur, antequam vel ab auctoribus edita, vel executioni fuerit demandata: quod palàm facit, eam dissertationem alicui Catholiciæ partis Germano concreditam, vt quid de ea sentiret exponeret, & ab eo non satis cælatam ad aduersarios emanasse. At Diuinâ prouidentia effectum, vt ea monita prodirent in medium, quò reuera cunctis paterent penitiora vulnera regiminis Ecclesiastici per summam diligentiam perquisita, & liberè ac sincerè proposita à censoribus, incomparabili studio Religionis sapientiæque præstantibus, fuisse non dogmatum falsitatem, non sacræ Scripturæ deprauationem, non legum iniquitatem, non calliditatem politicam sanctioni fucatam, non vitiorum impunitatem, quod Lutherani oblatrabant, sed nimiam indulgentiam in delictis persequendis, vel in abrogandis iis mandatis, quæ multò licentiùs abrogauit Lutherus,*

* Vienna
26. Iulij
an. 1539.

1537.

rus, cum ea Wittembergæ publicè concremauit, suosque affectas eorum obseruatione prorsus absoluit. Neque, ut ostendimus, seuerâ illa Præfulum consultatio perinde se habuit, ac Medicorum Chirurgorumque consilium, quod frustra ægroto præscripserit salutaria pharmaca, quæ ab eo postea seu delicate reiecta, seu negligenter ommissa. Quidquid tunc emendatione dignum habitum fuit, pro viribus humanæ conditionis emendatum nunc cernitur, imminuta bene ex parte Pontificiarum concessionum vsu, adeoque imminuta illâ duplici bonorum adeptione, ex qua solum Principatus videtur optabilis, auri videlicet & gratiæ.

CAPVT VI

Pontificis Nicæam profectio ad duos Reges conciliandos. Legati ab eo Vicentiam missi. Noua protrahendi Concilij necessitas.

IN comperto erat, haud satis futuram ad perditos recuperandos, morum integritatem in Romana Curia, nisi Principum terrores accederet. Alterâ populos simplicitate deceptos allicere potius erat; altero Procures ambitione tumultuantes coerceri oportebat. Et huiusmodi terrores incuti non poterat à duplici quantumuis valida potentia, alterâ ab altera per mutuum certamen debilitatâ. Expropter quàm posset maximâ sollicitudine Pontifex adhibebatur duos Reges ad concordiam cohortari. Captâ igitur opportunitate induciarum, quæ quasi quædam nubium explicatio videbantur ad formam Iridis excipiendam, Legatos destinauit, qui de pace atque Concilio agerent, Iacobatum Cardinalem ad Cæsarem, & Primum Cardinalem Carpenssem ad Galliarum Regem, apud quem munus Nuntij gesserat; ac per eosdem dies misit Episcopos, Rhegiensem ac Veronensem, qui Veneto Senatui grates agerent, ob concessam Synodo Vicentiam, simulque ibi pararent quæ illi cogendæ opus forent. Interim Romæ consulebatur, an expediret, ut confectum ipse Pontifex Vicentiam se conferret. Videbatur ex vna parte id opus esse ad præstanda de Concilio promissa palam exhibita, confirmandamque Pontificiæ voluntatis efficaciam: ex altera vero ea deesse, quæ ad illud celebrandum necesse erant, nondum pace compositâ. Quod si Pontifex ipse ibi adesset, nec eum vel antecederet, vel subsequeretur Præfulum Oratorumque frequentia, seipsum obiecturum fuisse ludibrio, quasi leuem in adeundo, & speratum in imperando.

Consultius ergo visum, ut præmissis Vicentiam suis Legatis, præ-

* 19. Octobris 1537. ex Actis Consistor.

* 5. Octobris in Actis Consistor.